

Sygn. akt III AUa 995/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda (spr.) SA Barbara Hejwowska
Protokolant: sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2017 r. w Lublinie

sprawy (...)Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w L.

z udziałem zainteresowanego K. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o zwrot nienależnie opłaconych składek

na skutek apelacji wnioskodawcy(...)Spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 5 maja 2016 r. sygn. akt VII U 1624/14

oddala apelację.

Barbara Hejwowska Krystyna Smaga Elżbieta Gawda

III AUa 995/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie (...)spółki z o.o. w L. od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. odmawiającej zwrotu składek zapłaconych w dniu 17 października 2011 r. w kwocie 2.144,48 zł.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach

i rozważaniach prawnych:

K. Ł. był wspólnikiem i prezesem firmy (...)Sp.

z o.o. w L.. W dniu 20 lipca 2012 roku sprzedał swoje udziały na rzecz C. B.. Obecnie jest prokurentem spółki(...), której prezesem jest jego żona N. L..

W dniu października 2011 roku organ rentowy rozliczył konto spółki (...)i stwierdził, że na jej koncie istnieje zadłużenie za maj 2011 roku – różnica składki i od czerwca 2011 roku do sierpnia 2011 roku – pełne składki. Pozwany zobowiązał spółkę do uregulowania zaległych składek. Następnie Biuro (...) prowadzone przez D. W. a działające w imieniu (...)spółki z o.o. w L., pismem z dnia 6 października 2011 roku wносиło o przebieganie wpłat dokonanych w dniu 3 października 2011 roku tytułem składki za sierpień 2011 roku jako mylnie wpłaconych przez Konsorcjum (...) zamiast faktycznie wpłaconych przez(...). Z uwagi na fakt, że błędnie wskazano NIP(...)tj. firmy na którą miała być przebiegowana wpłata, ZUS pismem z dnia 14 listopada 2011 roku zwrócił się do Konsorcjum (...) o wskazanie prawidłowego NIP-u . Konsorcjum (...)

w piśmie z dnia 24 listopada 2011 roku wskazało prawidłowy NIP, przy czym pismo firmowane jest pieczęcią (...)Sp. z o.o., a nie księgowej. Przebiegowania wpłaty dokonano w dniu 3 października 2011 roku.

Pismem z dnia 15 grudnia 2011 roku pozwany poinformował (...), że zgodnie z dyspozycją Konsorcjum- (...), dokonano przebiegowania składki.

W dniu 16 kwietnia 2014 roku Konsorcjum- (...) wezwał organ rentowy do zwrotu kwoty łącznej 2.144,48 zł jako nadpłaty składek, gdyż uzyskał informację, że nadpłata taka istnieje. Wnioskodawca został poinformowany o braku nadpłaty, gdyż została przebiegowana na konto zaległych składek(...), zgodnie z dyspozycją.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie akt ubezpieczeniowych oraz zeznań N. L., która na temat okoliczności wydanej dyspozycji nie była zorientowana i wskazała, że mąż K. Ł. w spornym okresie reprezentował spółkę. Sąd Okręgowy nie obdarzył wiarą zeznań K. Ł. który stwierdził, że nie wydawał dyspozycji księgowej do przebiegowania składki z konta jednej firmy na konto drugiej oraz że księgowa przekroczyła swoje kompetencje dokonując tej czynności. Zeznania te pozostają w oczywistej sprzeczności z zeznaniami świadka D. W., która zeznała, że obsługiwała jedynie spółkę (...)i na polecenie K. Ł. sporządziła pismo o przebiegowanie składek z konta tej spółki. Zeznała nadto, że nie składała żadnych pism do ZUS bez konsultacji z K. Ł.. Sąd obdarzył w tej części wiarygodnością zeznania D. W., bowiem przemawia za tym korespondencja prowadzona z ZUS przez świadka i bezpośrednio przez Konsorcjum- (...). Świadek wystosowała tylko jedno pismo do ZUS wskazując na błąd w określeniu płatnika składek i o przebiegowanie składek. Dalszą korespondencję prowadziło bezpośrednio Konsorcjum- (...), co wynika wprost z pism na k. 22, 23 t. I akt składkowych, potwierdzenia odbioru korespondencji przez pracownika wnioskodawcy - pisma ZUS k.24.

W ocenie Sądu Okręgowego okoliczności te jednoznacznie wskazują, że Konsorcjum- (...) podjęło czynności zmierzające do przebiegowania nadpłaconej składki za miesiąc sierpień 2011 roku na poczet zaległości w składkach(...)a nadto przez blisko 2 lata nikt nie kwestionował tej dyspozycji.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania, przywołując przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 roku, poz. 963). Reguły postępowania w sprawie zwrotu składek określają przepisy zawarte w art. 24 ust. 6a – 6e cyt. ustawy. Zgodnie z ich treścią nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek, z zastrzeżeniem ust. 6c, 8 i 8d (ust. 6a). Zakład zawiadamia płatnika składek o kwocie nienależnie opłaconych składek, które zgodnie z ust. 6a mogą być zwrócone, chyba że nie przekraczają wysokości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (ust. 6b). Po stwierdzeniu, że składki zostały nienależnie opłacone, płatnik składek może złożyć wniosek o ich zwrot (ust. 6c). Nienależnie opłacone składki podlegają zwrotowi w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku, o którym mowa w ust. 6c (ust. 6d). Jeżeli nienależnie opłacone składki nie zostaną zwrócone w terminie określonym w

ust. 6d, podlegają oprocentowaniu w wysokości równej odsetkom za zwłokę pobieranym od zaległości podatkowych, od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6c (ust. 6e).

Treści powołanych przepisów art. 24 ustawy systemowej wskazują, że nienależnie opłacone składki w pierwszym rzędzie podlegają z urzędu zaliczeniu przez ZUS na poczet zaległych lub bieżących składek. Jeżeli natomiast płatnik składek nie ma wobec ZUS ani zaległych, ani bieżących zobowiązań z tytułu składek, ZUS nadpłatę zalicza na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik złoży wniosek o jej zwrot. Wynika z tego, że płatnik składek może ubiegać się o zwrot nienależnie opłaconych składek tylko wtedy, gdy nie ma zaległych lub bieżących zobowiązań w stosunku do ZUS. Jak ustalono stan konta płatnika składek nie wykazuje nadpłaty w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i fundusz pracy i FGŚP
pismo k. 13 a.skł. t.II).

Kierując się przedstawionymi względami oraz w oparciu o powołane przepisy, a także na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. (błędnie wskazany § 2 cyt. przepisu) Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożył pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

- 1) naruszenie art. 24 ust. 6a, 6e i 8d cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 59 § 1 ustawy ordynacja podatkowa przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz uznanie, że wnioskodawca nie ma nadpłaty składek, podczas gdy organ rentowy nie miał prawa nadpłaconych składek przekazać na zaległe składki innego płatnika; tym samym składka powinna podlegać zwrotowi;
- 2) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez sprzeczność ustaleń Sądu z zebrany materiał dowodowy i uznanie, że K. Ł. wydał dyspozycję przebiegania składek, podczas gdy zaprzeczył temu przed sądem a dokumenty złożone do ZUS nie zostały opatrzone podpisem zarządu;
- 3) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez sprzeczność ustaleń Sądu z zebrany materiał dowodowy i uznanie, że wnioskodawca nie ma nadpłaty, podczas gdy z wyjaśnień N. Ł. i zeznań K. Ł. wynika, że za pracownicę S. S. doszło do dwukrotnego uiszczenia składek, które ZUS bezprawnie przebiegował na konto (...).

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i zobowiązanie pozwanego do zwrotu nadpłaconych składek oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu apelacji pełnomocnik wnioskodawcy rozwinął argumentację potwierdzającą, w jego ocenie, zasadność zarzutów.

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i podstawę prawną rozstrzygnięcia, wskazaną przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Zarzuty apelacji nie są trafne. Przede wszystkim Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd obdarzył wiarą zeznania N. Ł. oraz zeznania świadka D. W., uznając, że są spójne z pozostałym materiałem dowodowym jakim jest korespondencja pomiędzy spółką(...) a organem rentowym. Sąd odmówił wiary zeznaniom K. Ł. z uwagi na ich sprzeczność z prowadzoną na bieżąco dokumentacją ZUS.

Dokonana przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko

w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu jest sprzeczne z doświadczeniem życiowym. Nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu, chyba że strona jednocześnie wykaże, iż ocena dowodów przyjęta przez sąd za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granice swobodnej oceny dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00 – OSNC 2000, z. 10, poz. 189 oraz z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99 – OSNP 2000, nr 19, poz. 732). Taka sytuacja w sprawie niniejszej nie występuje. Sąd w zgodzie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym ocenił dowody osobowe, nie naruszając zasady ustanowionej w treści art. 233 § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zasadnie i zgodnie z zebrany materiał dowodny Sąd Okręgowy ustalił, że Konsorcjum- (...), działając przez uprawniony organ (pismo w aktach ZUS) wydało dyspozycję przeksięgowania składek na rzecz firmy (...), wskazując NIP tego podmiotu. Dyspozycja powyższa została wykonana przez osobę zajmującą się księgową obsługą spółki. Tym samym na koncie Konsorcjum- (...) nie figuruje żadna nadpłata, gdyż składki należne od firmy (...) zostały przelane na jej konto.

W ocenie Sądu Apelacyjnego przepisy cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie zawierają żadnego zakazu opłacania składek przez inny podmiot niż płatnik. Przepis art. 46 ust. 1 cyt. ustawy zobowiązuje płatnika składek do opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy. Przepis ten kreuje zatem zobowiązanie i wskazuje podmiot, który w świetle prawa winien zobowiązanie to wykonać. Nie oznacza to jednocześnie, że inny podmiot niż płatnik składek nie ma możliwości zapłaty składek. W ocenie Sądu Apelacyjnego jeśli inny, niż płatnik składek, podmiot wyrazi i zrealizuje wolę zapłaty składek to nie może następnie skutecznie domagać się ich zwrotu. W świetle art. 24 ust. 6d cyt. ustawy zwrotowi podlegają nienależnie opłacone składki. Składka, którą z własnej woli opłacił wnioskodawca, była składką należną od (...), zatem błędne jest twierdzenie apelującego o dokonaniu nienależnej opłaty.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ma znaczenia fakt, że składki na ubezpieczenia społeczne są należnościami publiczno-prawnymi. Taki charakter należności nie przekreśla możliwości uiszczenia składek przez inny podmiot niż ten, na którym ciąży zobowiązanie, gdyż przepisy ustawy o systemie społecznym nie zawierają regulacji stanowiącej, że tylko i wyłącznie płatnik składek może wykonać ciężące na nim zobowiązanie. Przyjęcie odmiennej, wynikającej z apelacji koncepcji, prowadziłoby do nadużyć w sytuacji gdy inny podmiot uiszczyłby składkę a następnie, po upływie terminu przedawnienia do jej zapłaty przez płatnika, domagałby się zwrotu jako nienależnie opłaconej. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji gdy w obu podmiotach działają te same osoby fizyczne.

Z treści cytowanego w apelacji art. 59 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa, znajdującego zastosowanie z mocy art. 31 cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wynika, że zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części wskutek zapłaty. Skoro zatem należność składkowa firmy (...) została zapłacona to jej zobowiązanie wygasło zaś dobrowolność wpłaty spółki (...) oznacza, że składki nie zostały zapłacone nienależnie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wyrok wydany przez Sąd Okręgowy jest prawidłowy, nie narusza przepisów prawa materialnego i procesowego, wskazanych w apelacji. Tym samym apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c.